

Reykjavík, 24.03.2021
Tilv. 2021/0267 - 0.3.01
MS

Efni: Umsögn um drög að reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 1294/2014, um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda.

Vísað er til draga að reglugerð til breytinga á reglugerð nr. 1294/2014, eins og þau voru birt í Samráðsgátt þann 10. mars sl., mál nr. 74/2021. Neytendastofa gerir eftirfarandi athugasemdir við drögin.

Það er mat Neytendastofu að umrædd breyting skv. c. lið 1. gr. breytingatillaganna sé til þess fallin að takmarka eða skerða aðgengi neytenda að mikilvægum upplýsingum og kunni að skapa ýmis óhagræði fyrir neytendur auk þess að samrýmast ekki hagsmunum neytenda almennt. Aðgengi að mikilvægum, lögboðnum upplýsingum áður en, eða um það leyti, sem vara er keypt er neytendum nauðsynlegt. Allar takmarkanir þar á samrýmast ekki hagsmunum neytenda. Reglur um matvælaupplýsingar, sem koma eiga fram á umbúðum matvæla, eru settar með það að megin markmiði að vernda neytendur og eiga neytendur rétt á greinargóðum upplýsingum um þau matvæli sem boðin eru til sölu, auglýst eða kynnt með öðrum hætti. Mikilvægar, lögboðnar upplýsingar sem skylt er að komi fram á merkimiða eða umbúðum forpakkaðra matvæla eru meðal annars dagstimpill, listi yfir innihaldsefni, upplýsingar um ofnæmis- og ópolsvaldandi efni og aðrar varúðarmerkingar. Aðgengi að framangreindum upplýsingum er neytendum nauðsynlegt bæði þegar ákvörðun um kaup er tekin og ekki síður þegar kemur að því að nota keypta vöru. Þó kveðið sé á um í umræddri breytingartillögu að söluaðilar skuli tryggja aðgengi nauðsynlegum tækjabúnaði á sölustað er að mati Neytendastofu ekki hægt að ætlast til að allir neytendur eigi, eða hafi aðgengi að, nauðsynlegum tækjabúnaði til að nálgast mikilvægar upplýsingar um vöru þegar heim er komið eða þegar kemur að því að nota keypta vöru.

Það er álit Neytendastofu að það gangi þvert gegn hagsmunum neytenda að takmarka eða skerða aðgengi neytenda að mikilvægum upplýsingum um eiginleika vöru, líkt og mælt er fyrir um í c-lið 1. gr. breytingartillaganna, og skerði þar með almenna neytendavernd.

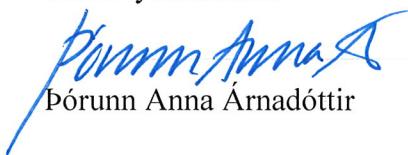
Samkvæmt lögum nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, ber seljendum að verðmerkja allar söluvörur með endanlegu verði og sýna það á svo áberandi hátt á sölustað að auðvelt sé fyrir neytendur að sjá það. Með heimild í lögunum hefur Neytendastofa sett reglur nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vöru, þar sem nánar er útfært hvernig verðmerkingar skuli úr garði gerðar til þess að teljast fullnægja skilyrði laganna. Samkvæmt reglunum er seljendum veitt undatekningarheimild til að verðmerkja forpakkaðar matvörur, sem ekki eru í staðlaðri þyngd, með notkun verðskanna.

Heimildin á eingöngu við um þessa tegund söluvara og er aðeins heimil að þeim skilyrðum uppfylltum að þyngd hverrar vöru komi fram á umbúðum hennar, að einingarverð vörunnar komi fram, t.d. með miða á hillukanti, og að verðskanni sé auðlesanlegur, aðgengilegur og staðsettur nálægt vöru. Nái boðuð reglugerðarbreyting fram að ganga þannig að þyngd forpakkaðrar matvöru verði kynnt með notkun rafrænnar lausnar í stað merkinga á vöruna sjálfa eða umbúðir hennar telur Neytendastofa seljendur ekki geta nýtt ofangreinda undantekningarheimild til að verðmerkja vöruna með notkun verðskanna í verslun. Í þeim tilvikum verða seljendur því að merkja hvert og eitt eintak vörunnar með endanlegu söluverði. Slíkt fæli í sér töluvert óhagræði fyrir seljendur sem lögðu mikla áherslu á að fá heimild til verðmerkinga með notkun verðskanna.

Að endingu telur Neytendastofa rétt að vekja athygli á því að umrædd breyting kann að ganga lengra en heimilt er samkvæmt reglugerð ESB nr. 1169/2011. Samkvæmt 9. og 10. gr. framangreindrar reglugerðar skulu lögboðnar matvælaupplýsingar koma fram á merkimiða eða umbúðum forpakkaðra matvæla. Þá er kveðið á um í 1. mgr. 12. gr. sömu reglugerðar að tryggt skuli að lögboðnar matvælaupplýsingar séu tiltækar og auðveldlega aðgengilegar fyrir neytendur. Ákvæði c-liðar 1. gr. reglugerðarbreytinganna er mjög opið og víðtækt og vandséð að aðildarríkjum ESB og EES sé heimilt að gera jafn veigamiklar breytingar á framangreindri reglugerð er tekur til lögboðinna matvælaupplýsinga forpakkaðra matvæla.

Með hliðsjón af öllu ofangreindu leggst Neytendastofa gegn fyrirhugaðri breytingu á reglugerð nr. 1294/2014, um miðlun upplýsinga um matvæli til neytenda, það er tekur til c-liðar 1. gr. breytingartillögunnar.

Virðingarfyllst
f.h. Neytendastofu

Pórunn Anna Árnadóttir

Matthildur Sveinsdóttir